

18.08.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**18 Ağustos 2023
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

18 Ağustos 2023 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— 154 kV Gerze Transformatör Merkezi Sahası Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7500)

— Muş İli, Korkut İlçesinde Kurulacak RMS-A Şehir Giriş İstasyonunun Yapımı Amacıyla, Pınarüstü Köyü Sınırları İçerisindeki Taşınmazın Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7501)

— Ordu İlinde Kurulacak R3-Ordu-4 RES Elektrik Üretim Tesisi İçin Gerekli Olan Bazı Taşınmazların Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7502)

— Aydın İli Sınırları İçerisinde Bulunan S:5261 Numaralı IV. Grup Maden (Linyit) İşletme Ruhsatlı Sahada, Ruhsata Konu Maden Üretimine Devam Edilebilmesi İçin İhtiyaç Duyulan Bazı Taşınmazların Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7503)

— 154 kV Tavşanlı Transformatör Merkezi Sahası Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7504)

— Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatını Oluşturan Birimlerin Nitelik, Kurulduğu Şehir ve Ülke, Görev Alanı, Akredite Edildiği Ülkeler ve Bağlı Bulunduğu Misyonlar Hakkındaki 13/4/1999 Tarihli ve 99/12770 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7505)

— 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü Maddeleri Kapsamına Giren Eylemler veya Terörle Mücadele Kapsamında Yürütülen Faaliyetler Nedeniyle Zarar Gören Gerçek Kişiler ile Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin, 5233 Sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılama Hakkında Kanunun Geçici 1 inci ve Geçici 4 üncü Maddeleri ile 28/12/2005 Tarihli ve 5442 Sayılı Kanunun Geçici 1 inci Maddesine Dayanarak Yaptıkları Başvuruların Sonuçlandırılma Süresinin, 2/6/2022 Tarihli ve 5634 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Uzatılan Sürenin Bitiminden İtibaren Bir Yıl Uzatılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7506)

— Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) ile Filistin Devleti Finansal İzleme Birimi (FFU) Arasında Karapara Aklama, Bağlantılı Öncül Suçlar ve Terörizmin Finansmanı Hakkında Finansal İstihbarat Değişiminde İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7507)

YÖNETMELİKLER

- Millî Savunma Üniversitesi Öğretim Programları, Materyalleri, Ortamları, Araştırma ve Uygulama Geliştirme Merkezi Yönetmeliği
- Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ismarlama Protez ve Ortez Merkezleri ile İşitme Cihazı Merkezleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Optisyenlik Müesseseleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

KURUL KARARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 17/08/2023 Tarihli ve 12031 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 3/5/2023 Tarihli ve 2020/24924 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 7/6/2023 Tarihli ve 2020/22386 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 7/6/2023 Tarihli ve 2021/2754 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 7/6/2023 Tarihli ve 2021/14356 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 21/6/2023 Tarihli ve 2019/6906 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 21/6/2023 Tarihli ve 2020/12442 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 21/6/2023 Tarihli ve 2020/36865 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

- Yargıtay 9. Hukuk Dairesine Ait Karar

Buğday fiyatlarında artış

Buğday fiyatları, Moskova'ya düzenlenen insansız hava aracı (İHA) saldırısının, Rusya-Ukrayna savaşında daha fazla tırmanmaya neden olacağı ve küresel tahıl arzında azalmaya yol açabileceği endişelerini kuvvetlendirmesiyle yüzde 2 yükselirken, mısır fiyatları da arttı.

Uluslararası bir şirkette Singapur merkezli bir tahıl işlemcisi, "Moskova'da meydana gelen patlama buğday arzına yönelik endişeleri artırdı ve fiyatları destekledi" dedi.

Rus yetkililer, Ukrayna'nın Moskova'da düzenlediği İHA saldırısı sonucunda Moskova'nın merkezindeki bir binanın zarar gördüğünü ve patlamaya neden olduğunu açıkladılar.

Rusya dünyanın en büyük buğday ihracatçısı

Soya fasulyesi, ABD'nin orta batı bölgelerindeki kuru hava beklentilerinin desteğiyle %1'den fazla arttı.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan mısır vadeli kontratları buğday %1.8 yükselerek 6.26 dolar/bushel yani 230.0 dolar/ton seviyesine çıktı.

Mısır dün %1 artışla 4.90 dolar/bushel, yani 192.9 dolar/ton seviyesine yükseldi.

Soya fasulyesi %1.2 yükselerek 13.46 dolar/bushel yani 494.6 dolar/ton seviyesine çıktı.

TÜSEDAD: Et ve süt fiyatının ithalat ile baskılanması sürdürülebilir değil

TÜSEDAD, çiğ süt üretim maliyetini hesaplayarak Ağustos ayı çiğ süt satış fiyatının 14,6 TL/lt'nin altında olmaması gerektiğini bildirdi. Açıklamada, "Süt ve et fiyatları ithalat ile baskılansa da, bu gidişat sürdürülebilir olmaktan çok uzaktır" denildi.

İRFAN DONAT

Hayvancılık sektöründe et ve süt üretim maliyetleri ile üretici satış fiyatlarına yönelik tartışma bitmiyor.

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD), çiğ süt üretim maliyetilerindeki artışa karşı sabit tutularak baskılanan çiğ süt fiyatlarının sürdürülemez bir noktaya doğru gittiği uyarısında bulundu.

TÜSEDAD tarafından yapılan açıklamada, "Bildiğiniz üzere, 10 ay boyunca Ulusal Süt Konseyi (USK) tarafından çiğ süt tavsiye fiyatı açıklanmamış ve bu dönem içerisinde aynı kurum tarafından açılan çiğ süt üretim maliyeti giderek yükselmiştir. Kurumun açıkladığı maliyetler gerçek maliyetlerin **altında** kalmasına rağmen deklare ettiği fiyat bunun da altındadır. Bu durum; sadece süt sektörünü değil et sektörünü de çıkmaza sokmuş ve ülkemizi kırmızı et ithalatına mahkûm etmiştir" ifadelerine yer verildi.

USK Başkanlığı görevinin yıllardır süt sanayicisi tarafından yapılmasının kurumun işlevselliğini ve itibarını zedelediği belirtilen açıklamada, "Kırmızı et ve süt sektörünün ayrılmaz bir bütün olduğu kurum tarafından algılanmalıdır" çağrısında bulunuldu.

Her ay olduğu gibi bu ay da piyasada oluşan gerçek üretim girdi fiyatlarını dikkate alarak çiğ süt üretim maliyetini 12,18 TL/lt olarak hesapladıkları açıklayan TÜSEDAD yönetimi, tüm üretim girdilerinin hızla pahalandığı bir dönemde süt üreticisinin yine zarar etmeye mahkûm edildiğini savundu.

Süt ve et fiyatlarının ithalat ile baskılansa da, bu gidişatın sürdürülebilir olmaktan çok uzak olduğuna vurgu yapılan açıklamada, "Sektörü dengede tutacak ve üretim arzının devamlılığını sağlayacak olan 1 litre çiğ süt tavsiye fiyatının; derneğimiz tarafından her ay hesaplanan maliyet üzerine konacak ortalama yüzde 20 kar ile açıklanması önerilmektedir. Buna göre Ağustos ayı çiğ süt satış fiyatı 14,6 TL/lt'nin altında olmamalıdır" denildi.

Bu arada, USK'nın internet sitesinde Ağustos ayı için belirlenen çiğ süt tavsiye satış fiyatı 11.5 TL olarak gözüküyor.

TÜSEDAD, yapılan maliyet hesabının detaylarını da detaylı bir tablo ile paylaştı.

IPARD, 20 milyon euro hibe dağıtacak

13. Çağrı ilanı, Afyonkarahisar, Ağrı, Aksaray, Amasya, Ankara, Ardahan, Aydın, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Karaman, Kars, Kastamonu, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Muş, Nevşehir, Ordu, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Uşak, Van ve Yozgat illerini kapsıyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından Avrupa Birliği eş finansmanı ile yürütülen IPARD II Programı kapsamında 13. başvuru çağrı ilanına çıktı.

Bakanlıktan yapılan yazılı açıklamaya göre, çağrı kapsamında, 42 ilde "Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar" ve "Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar" desteklenecek.

Bu kapsamda, makine-ekipman, hizmet ve görünürlük alımlarına ilişkin proje başvuruları kabul edilecek. Projeler için yüzde 50-80 aralığında hibe desteği verilecek.

"Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar" için başvurular, 4-28 Eylül 2023 tarihlerinde yatırımın uygulanacağı ildeki Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) İl Koordinatörlüklerine yapılabilecek.

"Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar" için ise 18 Eylül-12 Ekim 2023'de yine yatırımın uygulanacağı ildeki TKDK İl Koordinatörlüklerine başvuruda bulunulabilecek.

13. Çağrı ilanı, Afyonkarahisar, Ağrı, Aksaray, Amasya, Ankara, Ardahan, Aydın, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Karaman, Kars, Kastamonu, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Muş, Nevşehir, Ordu, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Uşak, Van ve Yozgat illerinde uygulanan IPARD II Programı kapsamında çıkılan son başvuru çağrısı olacak.

Başvurularla ilgili detaylara, projenin yürütücüsü Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün '<https://ipard.tarim.gov.tr/>' ile projenin uygulayıcısı '<https://www.tkd.gov.tr/>' internet adresleri üzerinden ulaşılacaktır.

"Toplam 20 milyon euro hibe desteği sağlanacak"

Açıklamada konuya ilişkin görüşlerine yer verilen Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, ülkede genç ve kadınların öncelikli olmak üzere, IPARD programı sayesinde girişimcilerin istihdam ve üretimle buluşturulmasının büyük önem taşıdığını belirterek, program kapsamında bugüne kadar hayvancılıktan süt işlemeye, kırsal turizmden yenilenebilir enerjiye kadar birçok alanda desteklemelerde bulunulduğunu bildirdi.

IPARD-II Programı kapsamında çıkılan 13. başvuru çağrısı kapsamında, hayvansal üretimle gıda işleme sektörlerine yönelik makine-ekipman destekleri verileceğini vurgulayan Yumaklı, "Projeler için yüzde 50-80 aralığında toplam 20 milyon euro hibe desteği sağlanacak, üreticilerimize şimdiden hayırlı olsun." ifadelerini kullandı.

	MİKTAR (kg/gün)	FİYAT (TL/kg)	TL/ Gün	Doğum aralığı (gün)	Süt verimi (lt/gün)	Sağmal sayısı (baş)
%19 HP KESİF YEM (ÇİFTLİK ÖZEL ÜRETİM)	10	₺ 9,30	₺ 93,00	430	30	100
MISIR SİLAJI	22	₺ 2,00	₺ 44,00			
YONCA	4	₺ 7,00	₺ 28,00			
SAMAN	1	₺ 2,00	₺ 2,00			
MISIR KIRMASI	3	₺ 6,00	₺ 18,00			
SOYA KÜSPESİ	1	₺ 16,18	₺ 16,18			
SAĞMAL TOPLAM YEM GİDERİ TL/GÜN			₺ 201,18			
SAĞMAL TOPLAM YEM GİDERİ TL/GÜN	70%		₺ 201,18			
GENÇ HAYVAN YEM GİDERİ (TL/GÜN) (DIŞI BUZAĞI, DÜVE, GEBE DÜVE)	30%		₺ 86,22			
SÜRÜ TOPLAM YEM GİDERİ TL/GÜN	100%		₺ 287,40			
SÜRÜ TOPLAM %3 FİRE DAHİL YEM GİDERİ TL/GÜN			₺ 296,02			
1- SÜRÜ YEM GİDERİ (KABA-KESİF) TL/GÜN	70%		₺ 296,02			
2-DİĞER GİDERLER (İŞÇİLİK, ELEKTRİK, SAĞLIK, SİGORTA, FAİZ VB.) TL/GÜN	30%		₺ 126,87			
TOPLAM GİDER TL/GÜN	100%		₺ 422,89			
1 LİTRE SÜT İÇİN GİDER (TL/LT)			₺ 14,10			
ERKEK BUZAĞI GELİRİ TL/GÜN (BUZAĞI FİYATI/430)*0,9/2		₺ 15,000	₺ 1.569,77			
REFORME SAĞMAL GELİRİ (KARKAS TL/430*0,9)*30	350	₺ 190	₺ 4.175,58			
TOPLAM GÜNLÜK BUZAĞI+ET GELİRİ TL/GÜN			₺ 5.745,35			
LİTRE BAŞINA ET GELİRİ			₺ 1,92			
GÜNLÜK SÜT MİKTARI (LT/GÜN)	3000					
SAĞMALLARIN 1 LT SÜT MALİYETİ (TL/Litre)			₺ 12,18			

ACIKLAMALAR

1. Maliyet 100 baş sağmala göre hazırlanmıştır
2. %50 erkek, %50 dişi doğan buzağların %10 fire ile erkek buzağları satıyoruz. Buzağılama aralığı 430 gündür.
3. Yıllık %30 reforme oranı kabul edilmiştir

Bakan Kacır: 2 bini aşkın Togg yollarda

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Ağustos ayının ilk yarısında teslim edilen Togg'un, temmuz ayının toplamını geçtiğini ve yollardaki Togg sayısının 2 bini aştığını bildirdi.

Kacır, X sosyal medya platformu hesabından yaptığı paylaşımında, Togg üretim ve teknoloji kampüsünü Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ile ziyaret ederek incelemelerde bulunduklarını bildirdi.

Togg'un, sadece bir otomobil değil, aynı zamanda inovasyon, tasarım ve mühendisliğin bir araya geldiği bir vizyon olduğunu vurgulayan Kacır, "Hedef, global pazarlarda güçlü olmak. Ağustos ayının ilk yarısında teslim edilen Togg sayısı, Temmuz ayının toplamını geçti. Yollardaki Togg sayısı 2 bini aştı. Üretim daha da hızlanacak. Yıl sonuna dek toplam 28 bin Togg T10X üretimi hedefleniyor." değerlendirmesinde bulundu.

Ziyarete, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıkılıoğlu, Togg Üst Yöneticisi Gürcan Karakaş da yer aldı.

Tüketici korunmasına yönelik cezalar 142 milyon TL'ye yükseldi

Ticaret Bakanlığı tüketicinin korunması amacıyla çeşitli kategorilerde gerçekleştirdiği denetimlerde firmalara uyguladığı ceza miktarı 15 Ağustos itibarıyla 142 milyon TL'yi aştı.

ANKARA (EKONOMİ) - Ticaret Bakanlığı, denetimler sonucunda uzaktan satış, abonelik, ön ödemeli konut satışları, paket tur, bankacılık hizmetleri, haksız şartlar gibi tüketicilerin ekonomik menfaatlerini olumsuz etkileyen firmalara ceza yağdırdı.

Bu kapsamda 2022 yılındaki denetimlerde 107 firmaya 157 milyon lira ceza veren Bakanlık, 2023 yılında ise 15 Ağustos itibarıyla 69 firmaya 67 milyon 62 bin lira ceza verdi. Fiyat Etiketleri Denetimleri alanında, 2022'de 13 bin 978 firmaya 11 milyon 918 bin lira, 2023'te 15 Ağustos itibarıyla 11 bin 371 firmaya 19 milyon 98 bin lira ceza uygulandı.

Reklam Kurulu 2022'de 21 bin 199 dosyaya 42 milyon 329 bin lira ceza verirken, bu yıl 15 Ağustos itibarıyla 11 bin 879 dosyaya 51 milyon 909 bin lira idari para cezası uyguladı. Bakanlık açıklamasında ürün güvenliği kapsamında yapılan denetimlerde "güvensiz ürüne sıfır tolerans" ilkesiyle piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerinin sürdürüldüğü belirtilerek,

"Gerçekleştirilen denetimlerde gerek ambalaj ve etiket kontrollerinden gerekse kimyasal, fiziksel ve mekanik testlerden geçirilerek ürünlerden güvensiz bulunan

18.08.2023

ürünlerin piyasaya arzı yasaklanarak, toplatılmakta ve ilgililere idari para cezası uygulanmaktadır” denildi.

Bu kapsamda geçen yıl 47 firmaya 5 milyon 72 bin lira, bu yıl 31 Temmuz itibarıyla 9 firmaya 4 milyon 211 bin lira ceza verildi.

Böylece 2022 yılında tüketicilerin korunması kapsamında 216 milyon 494 bin lira, 2023 yılında ise 15 Ağustos itibarıyla toplam 142 milyon 282 bin lira idari para cezası uygulandı.

Şimşek: Sadeleşme ve sıkılaştırma adımları devam edecek

Bakan Şimşek, Türkiye Bankalar Birliği Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmasında bankalara çağrıda bulunarak, "Özel bankaların sadece tüketici kredilerine odaklandığı dönem artık geride kalmalı" dedi. Şimşek ayrıca, para politikasında başlatılan sadeleşme ve sıkılaştırma adımlarının devam edeceği mesajını verdi.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Türkiye Bankalar Birliği (TBB) 66. Genel Kurulu'nda konuştu. Şimşek, bankacılık sektörünün 2000'li yılları başından itibaren geçirdiği yapısal dönüşüm ve iyi yönetim sayesinde yakaladığı güçlü ivmeyle Türkiye'nin büyüme performansına çok önemli katkılarda bulunduğunu söyledi.

Sektörün küresel finansal kriz, yakın dönemde yaşanan salgın ve birçok iç ve dış şok karşısında dayanıklılığını ispatladığını vurgulayan Şimşek, "(Bankacılık sektörü) Dolayısıyla ekonomimizin en önemli bir yapı taşıdır." dedi.

"Küresel parasal sıkılaştırmanın muhtemelen sonuna gelindi"

Şimşek, küresel büyümenin zayıf seyrettiği bir dönemde olduklarını, gelecek 5 yılda küresel büyümenin uzun vadeli ortalamaların oldukça altında gerçekleşeceğini gördüğünü ifade ederek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Önümüzdeki 5 yıl içerisinde küresel büyümenin yüzde 3 civarında olması bekleniyor Burada tabii ki küresel parasal sıkılaştırmanın etkisi de var, yapısal karşı rüzgarlar da var. Küresel parasal sıkılaştırma etkisini çok net bir şekilde hissettiriyor. Küresel enflasyon düşüyor ancak hala uzun dönem ortalamalarının oldukça üzerinde.

Enflasyondaki düşüş tabii ki önemli. Küresel parasal sıkılaştırmanın muhtemelen sonuna gelindi. Yakınız. Yani 2024'ün ikinci yarısından itibaren bir gevşeme olasılığı artmıştır. Küresel enflasyonla mücadelede tabii ki finansal koşullardaki sıkılaştırma beraber geldi."

"Büyüme performansımız oldukça güçlü seyretmeye devam ediyor"

Mehmet Şimşek, son 20 ayda 12 gelişmiş ülke merkez bankasının toplam 104 kez, Türkiye'ye benzeyen 22 gelişmekte olan ülkede ise 158 kez olmak üzere toplamda 262 kez faiz artırıldığını söyledi.

Küresel anlamda parasal sıkılaştırma döngüsünün sonuna yaklaşıyor olmalarını "olumlu" olarak değerlendiren Şimşek, şöyle devam etti:

"Ümit ediyoruz ki 2024'ün ikinci yarısından itibaren küresel finansal koşullarda daha destekleyici bir ortamla karşı karşıya kalırız. Ülkemize baktığımız zaman büyüme performansımız oldukça güçlü seyretmeye devam ediyor. 2003-2022 döneminde ortalama, ülkemiz reel olarak yüzde 5,4 büyüdü. 2023 yılında bütün bu sıkıntılı küresel finansal koşullara rağmen yüzde 4,5 civarında bir büyüme öngörüyoruz. Ancak bir süredir büyümenin temel belirleyicisi iç talep olmuştur. Tabii iç talepteki bu güçlü artış makro finansal istikrarı, cari açık ve enflasyon üzerinden tehdit ediyor. Bu türden bir sorunlarla ülkemizi karşı karşıya bırakmış durumda.

"Ekonomimizde yeniden dengeleme ihtiyacı çok açıktır"

Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek, Türk ekonomisinde yeniden dengeleme ihtiyacının çok açık olduğunu belirterek, "Politika çerçevemizi bu yeniden dengelenme ihtiyacına göre şekillendiriyoruz. Daha önce de ifade ettiğim üzere ekonomi politikalarımızda şeffaflık, tutarlılık, öngörülebilirlik, uluslararası normlara uygunluk temel ilkelerimizdir. Bu temel ilkeler çerçevesinde biz ekonomi politikalarımızı şekillendiriyoruz." diye konuştu.

Teşebbüs hürriyetini, serbest kambiyo rejimini, dalgalı kur sistemini, dışa açık ve kurala dayalı ekonomi ilkelerini benimseyen bir sistem anlayışı içerisinde ilerleyeceklerini altını çizen Şimşek, "Kısa vadede bizim önceliğimiz tabii ki makro finansal istikrarın kalıcı bir şekilde tesis edilmesi ve öngörülebilirliğin artırılmasıdır. Para, maliye ve kredi politikalarımızı bu hedefleri sağlayacak şekilde oluşturuyoruz, şekillendiriyoruz. Finansal istikrarımızı güçlendirmek ve piyasa mekanizmalarının işlevselliğini artırmak için para politikasında başlattığımız sadeleşme ve sıkılaştırma adımları devam edecektir. Para ve maliye politikalarını eşgüdüm içerisinde yürütmeye devam edeceğiz." şeklinde konuştu.

"Ülkemizin eurobond tahvil faizlerinde 100 baz puanının üzerinde bir düşüş olmuştur"

Bakan Şimşek, seçim sonrası azalan siyasi belirsizlik ile para ve maliye politikasında attıkları adımların Türkiye ekonomisine ilişkin beklentileri olumlu etkilemeye başladığını ifade ederek, şunları kaydetti:

"Ülkemizin risk primumu 700 baz seviyesinden 400 baz civarına gerilemiştir. Bu ekonomideki bütün aktörlerin daha makul maliyetlerle dışarıdan kaynak bulmasının önünü açmıştır. Küresel finansal koşullardaki sıkılaşmaya rağmen ülkemizin eurobond tahvil faizlerinde 100 baz puanının üzerinde bir düşüş olmuştur. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları Türkiye'ye ilişkin daha olumlu bir perspektif sunmaya başlamışlar, hatta geçtiğimiz hafta içerisinde bir kredi derecelendirme kuruluşu bankacılık sektörümüzün görünümünü negatiften duruşana güncellemiştir. Sermaye piyasalarımıza fon akışı başlamıştır. Tüm bu gelişmeler yurt dışı finansman imkanlarına erişimi kolaylaştırırken aynı zamanda maliyeti de önemli ölçüde azaltmıştır."

Özel bankalara kredi çağrısı

Bakan Şimşek, iç talepte bir dengelenme ihtiyacı bulunduğunu belirterek, bankalardan, cari açığın iyileşmesi ve dezenflasyon sürecinin başarısı için programlarına uygun hareket etmelerini beklediklerini vurguladı.

Özellikle ihracatın desteklenmesinin büyük önem arz ettiğine işaret eden Şimşek, şunları kaydetti:

"Bugüne kadar kamu bankalarının ihracat ve yatırımların finansmanı ile ticari kredilerde çok büyük bir rol üstlendiğini görüyoruz. Özel sektör bankalarının bu anlamda geride kalmasının sebeplerini de iyi biliyoruz. Özel bankaların sadece tüketici kredilerine odaklandığı dönem artık geride kalmalı. Çünkü bunun şartları ortadan kalkmıştır. Bu sürdürülebilir değildir. Artık haklı bir gerekçeleri de kalmamıştır. Reel sektörü desteklemek esas vazifemizdir. Reel sektör tabii ki yatırım, istihdam, üretim ve ihracat çerçevesinde önceliklendirilecektir. Burada sürdürülebilir yüksek büyümenin devamı için reel sektörümüzün finansmana kesintisiz erişimi tabii ki olmazsa olmazdır."

"Yani maliye politikası ve para politikası eş güdüm içerisinde olacak"

Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek, dün gerçekleştirilen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) toplantısında ülkenin dört bir yanından gelen oda ve borsa başkanlarının kendileri ile tespit ve değerlendirmelerini paylaştığını anlattı.

Hemen hemen hepsinin ortak noktalarından bir tanesinin "finansmana erişim" konusu olduğunu aktaran Şimşek, şunları kaydetti:

"Bankacılık sektörümüzün, özellikle yatırım olsun, istihdam olsun, üretim olsun, ihracat olsun çok güçlü destekleri hep olmuştur. Önümüzdeki dönemde daha seçici

bir şekilde ülkemizin cari açığını azaltacak, enflasyonu kontrol altına alacak çerçevede bizim politikalarla uyumlu bir şekilde büyümelerinin devamını arzuluyoruz. Reel ekonomiye çok daha güçlü bir şekilde desteklerinin devamını arzuluyoruz. Bu konuda da üzerimize düşeni biz de yapacağız. Yani maliye politikası ve para politikası eş güdüm içerisinde, hedef odaklı olacak. Az önce de ifade ettiğim gibi sizleri biz birer paydaş olarak görüyoruz. Çok önemli birer paydaş... Sizinle birlikte programı uygulamayı ve hatta dönem dönem sizlerle istişare ederek bazı tedbirlerin tasarımını da birlikte yapmak istiyoruz."

"Bankacılık sektörü ekonomimize önemli katkılar sağlamayı sürdürecektir"

Mehmet Şimşek, bankacılık sektörünün kaliteli beşeri sermayesi, teknolojik altyapısı, tecrübeli yönetimi ve dünya standartlarındaki düzenleme ve denetleme sistemi sayesinde bugüne kadar ülkenin büyümesini güçlü bir şekilde desteklediğini söyledi.

Şimşek, "Bunun devamı da tabii ki sadece arzu değildir, bir ihtiyaçtır. Bu çerçevede de yolumuza devam edeceğiz. Fiyat istikrarı ve sürdürülebilir yüksek büyümeyi hedeflediğimiz bu dönemde en önemli paydaşlarımızdan olan bankacılık sektörümüzün önümüzdeki dönemde de bu sorumlulukla önemli katkılar sağlayacağına ilişkin en ufak bir şüphemiz bulunmamaktadır." dedi.

Genel kurul toplantısının açılış konuşmalarının ardından Bakan Şimşek tarafından eski Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Başkanı Mehmet Ali Akben'e teşekkür plaketi verildi.

Yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 59,46'ya çıktı

Merkez Bankası Piyasa Katılımcıları Anketi'nde, yıl sonu tüketici enflasyonu beklentisi ağustos döneminde yüzde 43,82'den yüzde 59,46'ya yükseldi. Katılımcıların yıl sonu doları/TL beklentisi ise, 29,82 TL'ye çıktı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Ağustos ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'nde, cari yıl sonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi Ağustos döneminde yüzde 59,46 oldu. Katılımcıların cari yıl sonu TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 43,82 olmuştu.

TCMB Temmuz ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'nin sonuçları şöyle:

"Katılımcıların cari yıl sonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 43,82 iken, bu anket döneminde yüzde 59,46 olmuştur. 12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 33,21 iken, bu anket döneminde yüzde 42,01 olmuştur. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla yüzde 19,04 ve yüzde 22,54 olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı Ağustos ayı anket döneminde, katılımcıların 12 ay sonrasına ilişkin olasılık tahminleri değerlendirildiğinde, TÜFE'nin ortalama olarak yüzde 42,86 olasılıkla yüzde 37,00 – 43,99 aralığında, yüzde 31,77 olasılıkla ise yüzde 44,00 – 50,99 aralığında artış göstereceği öngörülmektedir.

Aynı anket döneminde nokta tahminler (2) esas alınarak yapılan değerlendirmeye göre ise, katılımcıların yüzde 37,84'ünün beklentilerinin yüzde 37,00 – 43,99 aralığında, yüzde 35,14'ünün beklentilerinin ise yüzde 44,00 – 50,99 aralığında olduğu gözlenmektedir.

2023 yılı Ağustos ayı anket döneminde, katılımcıların 24 ay sonrasına ilişkin olasılık tahminleri değerlendirildiğinde, TÜFE'nin ortalama olarak yüzde 27,84 olasılıkla yüzde 16,00 – 20,99 aralığında, yüzde 34,53 olasılıkla yüzde 21,00 – 25,99 aralığında, yüzde 18,85 olasılıkla ise yüzde 26,00 – 30,99 aralığında artış göstereceği öngörülmektedir.

Aynı anket döneminde nokta tahminler(2) esas alınarak yapılan değerlendirmeye göre, 24 ay sonrası TÜFE enflasyonu beklentileri değerlendirildiğinde, katılımcıların yüzde 30,30'unun beklentilerinin yüzde 16,00 - 20,99 aralığında, yüzde 39,39'unun beklentilerinin yüzde 21,00 – 25,99 aralığında, yüzde 18,18'inin beklentilerinin yüzde 26,00 – 30,99 aralığında olduğu gözlenmektedir.

Katılımcıların BİST Repo ve Ters-Repo Pazarı'nda oluşan cari ay sonu gecelik faiz oranı beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 18,94 iken, bu anket döneminde yüzde 19,34 olmuştur. TCMB bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı cari ay sonu beklentisi ise bir önceki anket döneminde yüzde 19,17 iken, bu anket döneminde yüzde 19,19 olarak gerçekleşmiştir.

Yıl sonu dolar/TL beklentisi 29,82 TL'ye yükseldi

Katılımcıların cari yıl sonu döviz kuru (ABD Doları/TL) beklentisi bir önceki anket döneminde 28,46 TL iken, bu anket döneminde 29,82 TL olmuştur. 12 ay sonrası döviz kuru beklentisi ise bir önceki anket döneminde 31,42 TL iken, bu anket döneminde 34,58 TL olarak gerçekleşmiştir.

Katılımcıların GSYH 2023 yılı büyüme beklentisi bir önceki anket döneminde ve bu anket döneminde yüzde 3,7 olarak gerçekleşmiştir. GSYH 2024 yılı büyüme beklentisi ise bir önceki anket döneminde yüzde 4,3 iken, bu anket döneminde yüzde 4,0 olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı Ağustos ayı Piyasa Katılımcıları Anketi, reel sektör ve finansal sektör temsilcileri ile profesyonellerden oluşan 40 katılımcı tarafından yanıtlanmış ve sonuçlar katılımcıların yanıtları toplulaştırılarak değerlendirilmiştir."

KKM hesaplarında yeni rekor: 3,36 trilyon TL

Kur korumalı TL mevduat ve katılma hesaplarında tutar artışı sürerken, KKM hesapları 3 trilyon 282 milyar TL'den 3 trilyon 357,7 milyar TL'ye çıkarak yeni rekorunu kırdı.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) haftalık bülteninde yer alan bilgilere göre, kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları 3 trilyon 282 milyar TL'den 3 trilyon 357,7 milyar TL'ye çıktı.

Aynı haftada krediler 10 trilyon 331,7 milyar TL'den 10 trilyon 371,5 milyar TL'ye gerilerken, mevduat 12 trilyon 593,7 milyar TL'den 12 trilyon 849,2 milyar TL'ye yükseldi.

Tüketici kredileri 1 trilyon 415 milyar TL'den 1 trilyon 421,7 milyar TL'ye, bireysel kredi kartları 854 milyar TL'den 871,9 milyar TL'ye çıktı.

Takipteki alacaklar 170 milyar TL'den, 172 milyar TL'ye yükseldi.

Kısa vadeli dış borç stoku 162,8 milyar dolar oldu

Kısa vadeli dış borç stoku, Haziran sonu itibarıyla, 2022 yıl sonuna göre yüzde 9,2 oranında artışla 162,8 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) yayımladığı verilere göre, kısa vadeli dış borç stoku artmaya devam etti.

Haziran sonu itibarıyla, 2022 yıl sonuna göre yüzde 9,2 oranında artışla 162,8 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Bu dönemde, bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku yüzde 2,7 oranında artarak 64 milyar dolar olurken, diğer sektörlerin kısa vadeli dış borç stoku yüzde 0,8 oranında artarak 54,5 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Vadesine 1 yıl veya daha az kalmış dış borç verisi kullanılarak hesaplanan kalan vadeye göre kısa vadeli dış borç stoku 206,2 milyar dolar oldu.

Hükümet teklifini iki puan artırdı, memurun kabul etmesi beklenmiyor

Hükümet, memur ve memur emeklilerine ilk altı ay için yüzde 15, ikinci altı ay için yüzde 10 önerirken, memurun teklifi kabul etmesi beklenmiyor.

ANKARA (EKONOMİ) - Memur ve memur emeklilerine ilk altı ay için yüzde 15, ikinci altı ay için yüzde 10 önerildi. Böylece Pazartesi günü verilen teklif her iki altı aylık dilimler için birer puan artırılmış oldu.

Hükümetin 2025 yılı için ilk 6 ay yüzde 6, ikinci 6 ay yüzde 5 olan teklifi ise değişmedi. Memur Sen Toplu Sözleşme görüşmeleri öncesinde 2024 yılında 3'ey aylık dönemler halinde toplam yüzde 70 zam talep etmişti. 2025 yılı için ise yüzde 25 ve yüzde 15 olmak üzere toplam yüzde 40 maaş artışı istenmişti. Yetkili memur sendikalarının Hükümetin ikinci önerisini de kabul etmesi beklenmiyor. Toplu sözleşmede uzlaşma olmaması halinde konu Hükümetin ağırlıkta olduğu Kamu Görevlileri Hakem Heyetine gidecek ve heyetin kararı geçerli olacak.

Memur-Sen ne istiyor? 2024

Birinci üç ayda: %35,
İkinci üç ayda: %10,
Üçüncü üç ayda: %15,
Dördüncü üç ayda: %10

2025

6'şar aylık dönemler itibariyle Refah Payı dahil

Birinci altı ayda: %25

İkinci altı ayda: %15

Hükümet ne öneriyor?

İLK TEKLİF - İKİNCİ TEKLİF

2024

İlk altı ay: 14 - 15

İkinci altı ay: 9 - 10

2025

İlk altı yüzde: 6 - 6

İkinci altı ay: 5 - 5

Türkiye, Avrupa "girişim" liginde alt kümeye düştü

Türkiye’de girişimlere yapılan yatırımlar 2023’ün 2. çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 59 gerileyerek 52 milyon dolar oldu. Bu düşüşle birlikte, geçen yıl girişim yatırımlarında süper ligde yer alan Türkiye, 1’inci lige geriledi.

Selenay YAĞCI / İSTANBUL

Geçen yıl girişim yatırımlarında ilk 10 Avrupa ülkesi arasına girerek süper lige yükselen Türkiye, bu yıl ilk yarıda birinci lige düştü. Türkiye girişim ekosistemi için 2023’ün ilk yarısı yatırımlar açısından zorlu bir dönem oldu. Rusya-Ukrayna savaşı, küresel ekonomideki gerginlik ve depremin etkisiyle yatırımlar azaldı. Startups.Watch verilerine göre, Türkiye’de girişimlere yapılan yatırımlar 2023’ün ikinci çeyreğinde de önceki yıla göre yüzde 59 gerileyerek 52 milyon dolar oldu. Yılın ilk çeyreğinde de yatırımlar önceki yıla göre yüzde 89 düşerek 56 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmişti. Geçen yıl ilk yarıda yaklaşık 1,4 milyar dolar yatırım yapılırken, bu yılın ilk yarısında ise 130 yatırım turunda 111 milyon dolar yatırım yapıldı.

Küresel girişimcilik ekosistemi de tökezledi

Türkiye, geçen yıl Avrupa’da 1 milyar dolar-10 milyar dolar arasında yatırım seviyesi olan ‘Süper Lig’e yükselmişti ancak bu uzun sürmedi. Bu yıl ilk yarıda ‘Süper Lig’de sadece 4 ülke kaldı. İlk yarıda Süper Lig’de bulunan ülkelere Fransa’da geçen yıla

göre yatırım hacmi yüzde 52, Almanya'da ise yüzde 40 azaldı. İlk yarıda 3,4 milyar dolar yatırım hacmiyle Fransa ve 4,2 milyar dolar hacimle Almanya süper ligdeki yerlerini korudu. İngiltere'de de yılın ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yatırım miktarı yarıdan fazla azalmasına karşın 6,1 milyar dolarla ile süper ligin zirvesine yerleşti. İsviçre ise 1,2 milyar dolarla devler liginin dördüncü üyesi oldu. İlk yarıda, yatırım adedi olarak birçok ülkeye göre iyi durumda olmasına rağmen yatırım miktarı olarak Türkiye, 1. Lig'deki 14 ülke arasında sondan ikinci oldu ve 13. sıraya yerleşti.

Birinci Lig'de 880 milyon dolar yatırım hacmiyle Hollanda birinci olurken, onu 872 milyon dolarla İspanya, 697 milyon dolarla Norveç takip etti. Türkiye; Estonya ve Yunanistan'ın da altında, 2. Lig'deki Polonya, Portekiz ve Bulgaristan'ın ise üzerinde yer aldı. Türkiye, Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesindeki (MENA) konumunu ise korumayı başardı. MENA Bölgesinde 2023'ün ilk yarısında Suudi Arabistan ve Arap Emirlikleri'nin altında yer alan Türkiye, Mısır'ın ise üstünde yer aldı. MENA Bölgesinde İsrail'in yatırım miktarı yarıdan fazla düşerek, 2,2 milyar dolar oldu.

SaaS 26 milyon dolarla en çok yatırım alan dikey oldu. Oyun yatırımları düşmeye devam etmesine rağmen yatırım adedi olarak bakıldığında 2023 ilk yarısında en çok yatırım alan dikey oldu. Startups.watch'ın kurucusu Serkan Ünsal, ilk çeyrekte Türkiye'de yapılan yatırımlarda anlaşma hacmi açısından; SaaS, oyun, yapay zeka, enerjinin; anlaşma sayısı açısından oyun, enerji, sürdürülebilirlik, fintek ve pazaryeri girişimlerinin öne çıktığını belirtti.

Kitle fonlamaya ilgi devam etti

Bu yılın ilk yarısında 28 start-up, kitlesel fonlama platformları aracılığıyla toplam 9,3 milyon dolarlık yatırım aldı. 2023'ün ilk yarısında, melek ve VC anlaşmalarının yüzde 15'ine yabancı yatırımcılar katıldı. İlk yarıda yatırımcılar arasında her 2 yatırımdan biri VCIF (GSYF) sahibi oldu. Kuruluş yetkisi verilen VCIF (GSYF) sayısı 270'e ulaştı (13'ü aktif değil). Bunların yarısı son 1,5 yıla ait. Türk girişimler, ikinci çeyrekte yurt dışında ve Türkiye'de satın almalara devam etti. 2023'ün ilk yarısında 130 yatırımdan 19'unun kurucusu kadın olurken, kadın kurucular toplam yatırımın yüzde 15'ini alabildi. Deneyimli risk sermayedarlarının diasporaya ve yeniden konumlandırılan girişimlere ilgisi 2023'ün 2. çeyreğinde de devam etti.

Yerli girişimler yurtdışı satın alma yaptı

Girişimlerin yurt dışı satın alma konusunda iştah arttı. Missafir, 2023 ilk çeyreğinde Hırvatistan'dan bir girişimi satın almıştı, ikinci çeyrekte ise Papara İspanya'dan Rebellion'u satın aldı. Serkan Ünsal, "Artık yurt içi, yurt dışı girişim satın almalarını sıkça duymaya başladık. Girişimlerin karnesi bu konuda büyük holdinglerden çok daha iyi gözüküyor" dedi.

1. Lig'de yer alan ülkeler

Sıra	Ülke	Yatırım Büyüklüğü (milyon \$)
1	Hollanda	880
2	İspanya	872
3	İsveç	697
4	Danimarka	585
5	İtalya	447
6	İzlanda	392
7	Avusturya	335
8	Belçika	309
9	Finlandiya	250
10	Norveç	167
11	Estonya	125
12	Yunanistan	112
13	Türkiye	111
14	Lüksemburg	107

Süper Lig'de yer alan ülkeler

Sıra	Ülke	Yatırım Büyüklüğü (milyar \$)
1	İngiltere	6,1
2	Almanya	4,2
3	Fransa	3,4
4	İsviçre	1,2

Ankara'da Yerli Üreticinin Adresi 'Başkent Market'

Ankara Büyükşehir Belediye (ABB) Başkanı Mansur Yavaş'ın “En büyük hayalim” diyerek hayata geçirdiği Başkent Market; 7 şube, 3 fabrika satış mağazası ve 1 büfe ile 6,5 milyon Ankaralıya hizmet vermeye devam ediyor. Ankara’da üretim yapan kadın kooperatifleri ve yerli üreticilerden alınan ürünlerin satıldığı Başkent Marketler, kalitesi ve uygun fiyatlarıyla vatandaşların yüzünü güldürüyor.

ABB Başkanı Mansur Yavaş'ın “En büyük hayalim” diyerek hayata geçirdiği Başkent Market Projesi vatandaşlardan yoğun ilgi görüyor.

Ankara Halk Ekmek Fabrikası; 7 Başkent Market, 3 Fabrika Satış Mağazası ve 1 Başkent Büfe ile 6.5 milyon Ankaralıya en iyi ve kaliteli hizmeti en uygun fiyatlarla sunmaya devam ediyor.

326 MİLYON LİRALIK YÖRESEL ÜRÜN SATIN ALINDI

Ankara Halk Ekmek Fabrikası, Başkent Marketler için 29'u Ankara'da ve 13'ü kadınların kurucusu olduğu toplam 63 üretici kooperatifi ve birliği ile ÇKS'ye kayıtlı 39 çiftçiden 1300 çeşit yöresel ürün tedarik ederken, Ankara içi ve dışındaki kooperatiflerden bugüne kadar yaklaşık 326 milyon TL'lik yöresel ürün satın aldı. Başkent Marketler sayesinde Ankara'da 1572 üyeye sahip 29 üretici kooperatifi ve birliğinden istihdam edilen kişi sayısı ise yaklaşık 320'ye ulaştı.

5 YENİ BAŞKENT MARKET'İN ÇALIŞMALARINA BAŞLANDI

Ankara Büyükşehir Belediyesi olarak kırsal kalkınmaya büyük önem ve öncelik verdiklerini söyleyen Ankara Halk Ekmek Fabrikası Genel Müdürü Tamer Eski, 7 farklı noktada hizmet veren Başkent Marketler ile ilgili şu bilgileri verdi:

“Ankara Büyükşehir Belediyesi olarak kırsal kalkınmaya büyük önem ve öncelik veriyoruz. Bu kapsamda Nisan 2020 tarihinden itibaren Başkent Market projesini hayata geçirdik. Bugüne kadar 7 tane Başkent Market şubesini hizmete açtık. Burada halkımıza sunduğumuz ürünleri başta Ankara’nın kadın kooperatiflerinden olmak üzere neredeyse tüm kooperatiflerinden toparlıyoruz. Türkiye genelinde 63 kooperatifte hizmet veriyoruz. Çiftçi Kayıt Sistemi’ne dahil olan 39 tane çiftçimizin ürününü satın alarak da raflarımızda yer veriyoruz. Bugüne kadar 1300’ün üzerinde ürünü Başkent Market mağazalarında satışa sunduk. Bunlar hijyenik, kaliteli ve sağlıklı ürünler... Bu kapsamda satışa sunduğumuz ürünlerden elde ettiğimiz 326 milyon liralık geliri çiftçimize aktararak onların yanında durduk ve onlara kaynak sağlamış olduk. Başkent Marketlerimizin sayısını artırmak farklı lokasyonlarda Ankaralıları hizmet vermek amacıyla 5 yeni Başkent Market’in de projelendirme ve yapım aşamasına başladık.”

İlk olarak 29 Nisan 2020’de hizmet vermeye başlayan Başkent Market’lerin hizmet verdiği 7 nokta ve adresleri şöyle:

-Etimesgut: İstasyon Mah. Ulubatlı Hasan Cad. No: 100/A

-Mamak: Şafaktepe Mah. Mamak Cad. No: 59/B

-Batıkent: Başkent Bulvarı, Kentkoop Mah. No: 26/1

-Kızılay: Ziya Gökalp Caddesi No: 11 (Çankaya Belediyesi Binası)

-GİMAT: Anadolu Bulvarı No:13 (Ankara Halk Ekmek Fabrikası)

-ASKİ: Kazım Karabekir Caddesi No:70/2

-Ankara Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binası: Emniyet Mah. Hipodrom Cad. No: 5”

Koru Metro İstasyonu çıkışında bulunan bir Başkent Büfe ile de yöresel ürünler Ankaralıları ulaştırılıyor. Yeni Başkent Market’ler için çalışmalarını sürdüren Halk Ekmek Fabrikası; Gölbaşı ilçesine kurulan BAKAP’ta, Lodumlu Parkı içinde, Batıkent Rekreasyon Alanı’nda, Ergazi Mahallesi ile Ulus dolmuş duraklarında yeni şubelerini açmaya hazırlanıyor.

İki aylık KKM yükü 411 milyar lirayı bulabilir, evet 411 milyar lirayı!

Alaattin AKTAŞ

17 Ağustos 2023 Perşembe

Başlıkta bir yanlışlık olduğunu düşünmeyin, yok çünkü! Evet inanılmaz ama kur korumalı mevduat için temmuzda ödenen ve bu gidişle ağustosta ödenecek olan kur farkının toplamı 411 milyar lirayı bulacak gibi görünüyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı önceki gün temmuz ayı bütçe sonuçlarını açıkladı ve bu çerçevede bütçeden temmuz ayında TL cinsi KKM hesapları için 34.5 milyar lira kur farkı ödendiği belirtildi.

Temmuzda ödenen 34.5 milyar, geçen yılın tümündeki 92.5 milyar ve bu yılın ilk altı ayındaki 25 milyarla kıyaslandığında elbette büyük bir tutar ve şimdiye kadarki aylık rekor ama biraz sonra detaylarını aktaracağım tutarların yanında hiç kalır.

TL için temmuz toplamı 72.5 milyar

Bütçeden temmuzda TL cinsi KKM için 34.5 milyar lira kur farkı ödendi ama sanılmasın ki bu tutar temmuzun tümünü kapsayan bir ödeme.

Resmi Gazete'nin 15 Temmuz tarihli sayısında yayımlanan kanunla TL cinsinden açılan KKM'deki kur farkının bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Merkez Bankası tarafından ödeneceği hükme bağlanmıştı. Söz konusu kanun da yayımı tarihinde yürürlüğe girdi.

Dolayısıyla 34.5 milyar lira, temmuzun ilk yarısında yapılan ödemeyi gösteriyor. İşgünü sayısı dikkate alınarak yapılan hesaplama, temmuzun kalan döneminde Merkez Bankası'nın da TL cinsi KKM için 38 milyar lira dolayında kur farkı ödediğine işaret ediyor.

Şu durumda temmuz ayında TL cinsi hesaplar için yapılan toplam kur farkı ödemesi 72.5 milyar lirayı buluyor.

Ya DTH dönüşümlüye ödenen?

Dövizden dönüşümle açılan hesapların kur farkını zaten Merkez Bankası ödüyor. KKM verileri anlamsız şekilde karartılmış olduğu için toplam tutarın ne kadarının doğrudan TL ile, ne kadarının döviz dönüşümü yoluyla açıldığını bilmiyoruz. Ama genel kabul görmüş oran, toplamda TL cinsinin yüzde 40, DTH dönüşümlünün yüzde 60 payı olduğu yönünde.

Şimdi bu oranları 72.5 milyar liraya uygulayalım...

Düz mantık yürütüyoruz; yüzde 40 TL cinsi hesap için 72.5 milyar ödenmişse, yüzde 60 DTH dönüşümlü hesap için yaklaşık 109 milyar lira ödendiği sonucu çıkıyor. Topluyoruz iki tutarı ve 181 milyar liraya ulaşıyoruz. Bu yalnızca bir ayda, temmuz ayında yapılan toplam ödemedir.

Bankaların TL ve döviz dönüşümlü hesaplara farklı faiz uygulaması bu hesabın yanlış çıkmasına yol açabilir. Örneğin DTH dönüşümlü hesaplara yüksek faiz uygulanıyorsa Merkez Bankası'na binen kur farkı yükü daha azdır. Oysa biz orantı yoluyla gidiyoruz.

Merkez Bankası detay vermediği sürece tahminle hareket etmekten başka çaremiz de yok. Yani doğru veri için top Merkez Bankası'nda!

Ağustosun yükü 230 milyar!

Temmuz için 181 milyar lira olarak bulduğumuz kur farkı yükü ağustosta daha da ağırlaşıyor.

Bunun nedeni KKM'deki artış...

Nisan ayındaki ortalama KKM 1 trilyon 940 milyar lira dolayındaydı.

Tutar yüzde 27 artarak mayısta 2 trilyon 362 milyar liraya çıktı.

Kur farkı yükünü farklılaştıracak en önemli değişken kur artışı. Ama kur artışında oran aynı.

Dolar kuru nisandan temmuza yüzde 37 artmıştı.

Dolarda mayıstan ağustosa kadarki artış da, en azından şimdilik yüzde 37.

Niye üç aylık hesaplama yaptığımızın nedeni de belli. Bu hesapların, o da gizli tutuluyor ama hemen hemen tümünün üç ay vadeli olduğu biliniyor.

Bankaların KKM'ye uyguladıkları faiz de nisandan mayısa çok büyük fark göstermedi. En azından faiz çok yukarı çekilip kamunun yükünü hafifletecek önemli bir değişiklik yaşanmadı.

Dolayısıyla temmuzdaki 181 milyar liralık yükü, KKM tutarındaki yüzde 27'lik artış oranında büyütmek pek yanlış olmasa gerek. Bu şekilde bulacağımız tutar 230 milyar lira.

Bu da Merkez Bankası'nın ağustosta ödediği ve ödeyeceği toplam tutardır.

181+230=411

Temmuzdan 181 milyar, ağustosta tahmin edilen 230 milyar... İşte iki ayın yükü; 411 milyar lira!

Çok sayı var; özetleyelim:

Bütçeden TL cinsinden açılmış hesaplar için temmuzun ilk yarısında 34.5 milyar ödendi. Temmuzun ikinci yarısındaki ödeme de, ağustostaki ödeme de artık tümüyle Merkez Bankası'nın sırtında.

Bütçeden temmuzda yapılan ve Merkez Bankası'na devredilmemiş olsaydı temmuzun ikinci yarısında ve ağustosta yapılması gereken ödemenin toplamı 164 milyar lira. Ama ödenen 34.5 milyar. Bu sayıların söylediği şu:

■ **Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçeden yalnızca iki ayda ödemesi gereken yaklaşık 130 milyar lirayı Merkez Bankası'na yıkmış oldu!**

■ Böylece bütçe yalnızca temmuz ve ağustos toplamında 130 milyar daha az açık vermiş ya da fazla vermiş görünecek.

■ **Merkez Bankası Hazine'ye tabii ki avans kullanırmıyor artık, o uygulama çok geride kaldı; ama bütçeden ödenecek tutarın Merkez Bankası'na aktarılması da bir anlamda kaynak kullanımı oldu. Merkez Bankası Hazine'ye "Sen ödeme, ben öderim" dedi; ya da daha doğrusu Merkez'e "Al bunu sen öde" denildi!**

411-34.5=376.5

Şimdi Merkez Bankası temmuzun ikinci yarısından itibaren hem TL cinsi KKM'nin kur farkını ödüyor, hem de gerek temmuz, gerekse ağustosta DTH dönüşümlü hesaplardan kaynaklanacak kur farkını.

Yani Merkez Bankası iki ayda oluşacak 411 milyar liralık yükün, bütçeden temmuzda ödenen 34.5 milyar dışında kalan 376.5 milyarını üstlenmek durumunda kaldı.

Merkez Bankası bu parayı nasıl yaratacak dersiniz?

Güngör Uras, uzmanlığa değer verir, değer katardı

Ali Ekber YILDIRIM

18 Ağustos 2023 Cuma

Ekonominin, tarımın en sıkıntılı dönemlerinde bile asla umudunu yitirmeyen, veriye dayalı yazıları ve analizleri ile yol gösteren Güngör Uras'ın ölümünün üzerinden tam 5 yıl geçti. Güngör Uras'ın eksikliğini, yazılarını, analizlerini bugünlerde daha çok hissediyoruz.

Kendi adıma yazdığım birçok yazıdan sonra Güngör abi olsa yazıyı okuduktan sonra arar, sorular sorar ve mutlaka bu konuyu gündeme taşırdı diye düşünüyorum.

Bilmeyen genç meslektaşlarıma hatırlatmak isterim ki; Güngör Uras, ekonomi gazeteciliğini, yazarlığını veriye dayalı olarak yapardı. Herkesin anlayacağı basit bir dille yazar, uzmanlığa çok önem verir ve değer katardı. Bunu en yakın tanıklarından birisiyim.

Tarım konusunda yazı yazacağı zaman mutlaka telefonla arar sorular sorardı. Yazdığım birçok yazıyı kaynak göstererek yazılarında yer verirdi. Telefon ederek bazı konularda yazı yazmam için uyarır, yol gösterirdi.

Yazılarını çok özlediğim Güngör Uras ustamızın eski yazılarını arşivimden okur ve O'nun yazılarına olan özlemimi gidermeye çalışırım.

Bugün sizler için de iki yazı seçtim. Yazıları okurken yazıldığı tarihe dikkat etmenizi rica ederim.

Güngör Uras'ı bir kez daha saygıyla anıyorum.

Fındık üreticisini kim koruyacak?

Tevfik GÜNGÖR / OLAYLARIN İÇİNDEN

Türkiye'nin en büyük fındık ihracatçısı Oltan Gıda'nın İtalyan Ferrero grubuna satılması önemli bir gelişmedir. Bu bir yerli pazarlama grubun yabancı gruba satılmasının ötesinde, Türkiye'de fındık sektörünün bugünü ve geleceği ile ilgili oluşumun bir parçasıdır.

Fındık üreticisinin bundan sonra muhatabı kim olacak? Fındık fiyatı nasıl belirlenecek? Fındık ihracatını kim yapacak?

Ali Ekber Yıldırım, DÜNYA'daki yazılarında bu satışla Türkiye'nin yıllık 1,7 milyar dolarlık fındık ihracatının yaklaşık yarısının yabancı sermayeli şirketlerin kontrolüne geçtiğini, önümüzdeki dönemde yabancı sermayenin fındık sektörüne ilgisinin artması ve yeni satın almaların veya ortaklıkların yaşanmasının sürpriz olmayacağını belirtti.

Fındık bizim dünya pazarında büyük payımız olan ender tarım ürünü. Bu üründe üretici dağınık ve güçsüz... Fiyat oluşumunda ve üreticiyi korumada Fiskobirlik etkendi.

Fiskobirlik çöktürüldü. Pazarda ihracatçı ve tüccarlar tek başlarına kaldı. Şimdi pazarın yabancı alıcıların hâkimiyetine geçmek üzere olduğu anlaşıyor.

Ali Ekber Yıldırım'ın, "Fındık Türkiye'de üretiliyor, borsası Hamburg'da" sözü, bir anlamda gerçek oldu. Dünya fındığının yüzde 75'ini üreten Türkiye, fiyatı belirleme ve piyasayı düzenleme gücünü büyük ölçüde yitiriyor. Böylece Türkiye'de üretilen fındığın fiyatında, ihracatında yabancı sermayeli şirketlerin etkisi artacak diyor.

Eskiden fındık sadece 3 ilde yetiştirilirdi. 1960-1965 döneminde 3 ilin üretimdeki payı yüzde 87 idi. 1975-1980 döneminde yüzde 70'e düştü. Şimdi toplam üretimde bu 3 ilin payı sadece yüzde 50 oranında.

Fındık yetiştirilen il sayısı 3'ten 39'a, fındık ekim alanı 220 bin hektardan 700 bin hektara, yıllık fındık üretimi 80-90 bin tondan 700-750 bin tona yükseldi.

Şimdilerde Türkiye'nin batısında düz ve sulak yerlerde fındık yetiştiriliyor. Karadeniz yamaçlarında dönümde verim 80-100 kg iken, Batı'da düz ve sulak arazilerde verim 150-200 kg.

Eskiden fındık alım satımında üreticiyi koruyan ve destekleyen bir kuruluş olarak Fiskobirlik vardı.

Fiskobirlik 1938 yılında kuruldu. 50 fındık satış kooperatifinin birliğiydi. 1938 yılından bu yana doğru-yanlış fındık üretiminin, alım-satımının, ihracatının içinde oldu. 200 bin ton kabuklu depolama kapasitesi var. Cumhuriyetin ilanından sonra Atatürk'ün, "Belli başlı ürünlerimizi ilgilendiren birlikler kurulmalıdır" direktifi üzerine 1938 yılında toplanan I. Ulusal Fındık Kongresi'nde fındık ürününü değerlendirmek için fındık satış kooperatifleri kurulması ve daha sonra da bunların bir birlik şemsiyesi altında toplanması kararlaştırıldı.

Fındık Satış Kooperatifleri Birliği, Karadeniz Bölgesi'nde 12 ilde 50 kooperatifi ve yaklaşık 250 bin fındık üreticisini şemsiyesi altında toplayan dev bir kuruluş haline geldi.

Dünya Bankası bir rapor hazırlatarak, bu rapora dayalı olarak tarım satış kooperatiflerinin ve birliklerinin tasfiye edilmesini emretti. Bu emir üzerine, ana tarım ürünlerini pazarlayan birlikler, tesisler teker teker çökertildi. Hükümet, 2006 yılında Fiskobirlik'i devre dışı bıraktı, TMO'yu fındık alımıyla görevlendirdi. Bir süre sonra TMO de fındık alımlarını sonlandırdı.

Fiskobirlik şemsiyesi altındaki 50 kooperatifin 250 bin üretici üyesi vardı. Her yıl sayıları 30 ile 70 bin arasında değişen üretici, ürününü Fiskobirlik'e satardı. Bunlar Fiskobirlik'ten başka alıcı bilmezdi.

Fiskobirlik fındık fiyatında düzenleyici kuruluş olarak çalışırdı. Fiskobirlik, üretim tahmini yaparak, piyasa açılmadan kabuklu fındık fiyatını belirliyordu. Bu fiyat genelde piyasa fiyatını oluşturunuyordu. Tüccar bu fiyatı vermezse, üretici fındığı Fiskobirlik'e satıyordu.

Fiskobirlik'in 200 bin ton fındığı stokta saklayacak depoları, fındık kırma ve işleme tesisleri vardı.

Fiskobirlik, ihracat yapılamayacak ölçüde yüksek fiyat vermişse, fındık depoda kalıyor, denize dökülüyor, yakılıyor veya yağ oluyordu.

Fiskobirlik ve bağlı kooperatifler fındık alım ve satımlarını 1964 yılına kadar kendi nam ve hesaplarına yaptılar. Daha sonra 1994 yılına kadarki dönemde alım satım doğrudan veya dolaylı olarak hazine adına yapıldı.

1994 yılından 2000 yılına kadarki alım satımı ise Fiskobirlik DFİF fonundan kredi kullanarak yaptı.

2002 yılında da Bakanlar Kurulu kararı ile Hazine adına fındık alımı yapıldı. 2003 yılından itibaren Fiskobirlik alım satımı kendi imkânlarıyla kendi nam ve hesabına

yapıyor. Büyük sarsıntı geçiren, büyük borç yükü altında ezilen, birçok tesisini elden çıkarmak zorunda kalan Fiskobirlik, fındık pazarında etkin olamıyor.

Fındık dikim alanlarının genişlemesi, sulak alanlarda fındık yetiştirilmesi sonucu fındık üretimi hızla arttı. 700-750 bin ton kabuklu fındık üretim kapasitesi oluştu. İki kilo kabuklu fındıktan bir kilo iç fındık çıkıyor. Yılda 600-650 bin ton kabuklu, 300-325 bin ton iç fındık üretimi gerçekleşiyor. İç tüketim 50 bin ton dolayında. Her yıl en az 250 bin- 300 bin ton iç fındık ihraç ediyoruz.

Fındığın en büyük alıcısı, yurtdışındaki 8-10 yabancı firma. İçeride alivire alım yapanlar, onların ortak olduğu şirketler veya onların büyüklü küçüklü 800 dolayındaki tüccarı.

Alıcı sayısı sınırlı olduğu için bu alıcılar, Türkiye'deki üretim miktarını gözleyerek yurtdışında alım fiyatını belirliyor. Bu fiyat (iş olsun- formalite yerine getirilsin diyerek) Hamburg Borsası'na tescil ettiriliyor. Böylece fiyat (güya) Hamburg Borsası'nda oluşmuş oluyor (!)

Şimdilerde tartışılması gereken Oltan Gıda'nın yabancılar tarafından satın alınmasının ötesinde, bundan böyle fındık fiyatlarının oluşmasında ve de ihracatta yabancı alıcıların rolünün ne olacağı, üreticinin nasıl korunacağıdır. (9 Temmuz 2014 Dünya Gazetesi)

Hayvancılık ölüyor, ithal et yiyeceğiz

Güngör Uras/ Milliyet

Eskiden bir malda kıtlık olduğunda, "Spekülatörler depolarda mal saklıyor. Asacaksın 3 spekülatörü Taksim'de darağacına... Bak depolardaki mallar piyasaya nasıl çıkıyor" denilirdi.

Gününüzde et fiyatları artınca benzer bir yaklaşım ortaya çıktı. "Açacaksın ithalatı... Ülkeye ucuz et girdiğinde, göreceksiniz fiyatlar nasıl düşecek" denilerek ithalat başlatıldı. İthalat başladı. Fiyatlar düşmedi. Şimdi de hükümet "sıfır gümrük" ile 100 bin ton hayvan ithalatına yeşil ışık yaktı.

TZOB'un et raporuna göre Türkiye'de sığır ve dana eti tüketimi yılda 320 bin tondur. Bunun için 1.6 milyon sığır ve dana kesilir. Demek ki yıllık tüketimin üçte biri büyüklüğünde ithalat gerçekleştirilecek.

Bu kadar ithalat yapılırsa Türkiye'de hayvancılık ölür. Önce ette sonra sütte ithalat bağımlısı oluruz. Hayvancılarımız da ithalata dayanamaz. Eğer dövizimiz varsa, eğer yapacak başka işimiz varsa, eğer hayvancılıktan vazgeçeceksek, "Ne mutlu Türküm diyene..." İthalata devam.

Bakanlık devamlı yanlış yapıyor

Hayvancılık sektörünün ıçığını cıçığını bilen dostum Ali Ekber Yıldırım diyor ki, “Hükümet, et fiyatını bahane ederek hayvancılık sektörünü tamamen ithalata açtı. Yüksek girdi maliyetleri nedeniyle rekabet edemeyen yerli üreticiler sektörden çekilecek. Türkiye’de besicilik yara aldıktan ve üretimdeki payı azaldıktan sonra, ithalat bugünkü kadar ucuz olmayacak. O zaman son sözü ithalatçılar söyleyecek. Yerli üretim avantajını yitirecek olan Türkiye’ye istedikleri fiyatla et veya hayvan satacaklardır. İthalat şartlarını kendileri belirleyecek, güvenli olmayan etlerini Türkiye’ye pazarlayacaklardır. İthalatın çözüm olmadığı anlaşılınca kadar iş işten geçmiş olacak ve hayvancılık yok olacak. 1980’lerde olduğu gibi...”

Sayın okuyucularım hayvancılık yok olunca tekrar kısa sürede canlandırılmıyor. En az 30-40 yılda eski çizgisine getirilebiliyor. Ali Ekber Yıldırım kıtlığın yapılan yanlışlardan kaynaklandığını anlatıyor. Diyor ki, 2007-2008’de yaşanan kuraklığın etkisi ile pek çok üründe olduğu gibi yem hammaddelerinin de üretimi azalırken, fiyatı yükseldi.

Hükümet bu dönemde hiçbir ek önlem almadığı gibi hayvancılıkta destekleme politikasını değiştirdi. Hayvan başına ödeme sistemine geçti. Pek çok destek kaldırıldı veya miktarı düşürüldü. Süt tozu ithalatı nedeniyle çiğ süt fiyatı 80 kuruştan 40 kuruşa düştü. Üretici zararına üretimi sürdüremedi ve süt hayvanları kesime gitti.

Hayvancılık öldü mü zor dirilir

Hayvan varlığında azalma oldu. Kesilecek hayvan bulunamayınca et fiyatı artmaya başladı. 2009’un sonunda et fiyatı 15 liranın üzerine çıktı. Kasaplar, et üreticileri, besiciler “hayvan bulamıyoruz, ithalat yapılsın” diyerek lobi yaptı. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 3 kez hayvan sayımı yaparak, Türkiye’de yeterli sayıda besi hayvanı olduğunu bu nedenle ithalat yapılmayacağını açıkladı. İthalatın olmayacağını duyan ve parası olan pek çok kişi piyasadan hayvan almaya başladı. Hayvan bulma sıkıntısı daha da arttı.

EBK bugüne kadar hayvan ithalatı için 4 ihale yaptı. İki iptal edildi. Toplam 8 bin tonluk kasaplık canlı sığır ihalesi kapsamında ilk hayvanlar ülkeye girmeye başladı. Kaç aydan beri ithalattan başka bir önlem konuşulmuyor. Amaç yetiştiricinin elindeki hayvanları kesime göndermekse, bu gerçekleşti. Fiyat düşecek korkusuyla çok sayıda yetiştirici hayvanını kestirdi. Hayvan kesimi hızlanınca karkas et fiyatı 2-3 lira düştü. Fakat tüketiciye yansımadı.

Küçük yetiştiricinin elinde hayvan kalmayınca kesilen hayvan sayısı azaldı. İthalata rağmen et fiyatı yeniden yükseliyor. Teşhis yanlış olur ise tedavi hastayı öldürür. Koskoca bakanlık hâlâ gerçeği göremiyor. İthalata yüklenerek hayvancılığı öldürüyor. Sorun üretim artışı ile çözülür. Üretim artışı insanlarımıza iş getirir, aş getirir. İthalat işsizliği, fakirliği artırır. Dövizleri bitirir. (7.7.2010 Milliyet)

Tasarruf genelgesine kulak asan yok

Şeref OĞUZ

18 Ağustos 2023 Cuma

Bakan Mehmet Şimşek; kamu kurum ve kuruluşlarının harcamalarında tasarruf sağlanması, bürokratik işlemlerin azaltılması ve kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli kullanılmasına dair “tasarruf tedbirleri” konusunda, 30 Haziran’da Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayınladı. İyi de yaptı.

Peki, buna uyan herhangi bir kamu oldu mu dersiniz? Ne gezer. Harcamalarına doludizgin devam eden kamudan herhangi bir geri bildirim gelmediği gibi, daha fazla harcama talep edildi. Müeyyidesi var mıydı? Yoktu tabii ki... Bir bakıma; “arkadaşlar, artık göze batıyoruz, biraz yavaşlayın” önerisiydi.

Genelge kamu kuruluşlarını insafa çağırıyordu

İçeriğine bakıyoruz; yurt içi ve dışı harcamalar ile taşınır ve taşınmazların kullanılması talimatlandırılmıştı. Kamu hizmetleri bütçe sınırları içinde kalacak, ayrılan kaynağın dışına taşılmayacak, “azami tasarruf anlayışı” içinde devletin her kuruşu insaflı ve israfsız harcanacaktı.

Ayrıca bütçeye ilave yük getirecek faaliyet genişlemesine, iş artışına gidilmeyecek, yandaşa candaşa harcama taahhüt edilmeyecekti. İhale şartname sözleşmelerine ilgisiz ilaveler yapılmayacak, düşük maliyet için ortak alımlara gidilecek ve devlet malını kendi malıymış gibi kollayıp gözeteceklerdi.

İki soru iki cevap

Bundan önceki genelgeler işe yaramış mıydı? Kayıp Yıllar 90’larda Rahmetli Bülent Ecevit’in yayınladığı genelgeyi yakından izlemiş ve sonuçlarını yazmıştım. “Devlet malı deniz yemeyen domuz” anlayışının hâkim olduğu koalisyon yıllarında bu genelge ile bütçe harcamaları daha da artmıştı. Ayrıca genelge ile kamu zarara uğramış, kurunun yanında yaş da yanmış ve “azıcık kaynak ile üretime geçecek projeler” iflas etmiş, çöpe gitmişti.

Genelgeyi denetlemek mümkün değil mi?

Değil... Zira hiçbir kamu kurumu, kendi harcama debisini düşürmez. “Ben değil, filanca kamu taşıt almasın, ben değil öteki kamu kurumu lüks binasını terk etsin kendi binasına dönsün.” Kaldı ki bu genelgenin bütçeye ilave yük getireceğini düşünüyorum. Neden mi? Daha şimdiden genelgeyi delerek taşınmaz edinimi, kiralama, ilave resmi taşıt, daha yüksek haberleşme faturası, personel talebi, basın yayın giderleri, kırtasiye, demirbaş alımları talepleri yağmaya başladı bile.

not

İtibardan tasarruf olmaz ama kamu itibar kaybedebilir

Basit, anlaşılır ve test edilebilir örnekler vereceğim: 1-Örtülü ödeneğin aylık harcaması 1 milyar lirayı aştı. Sarayın aylık faturası 3 milyar lira civarında. 2-Sadece bir ilçe belediyesinin genelge sonrası araç alımları 9 milyon lira.

Bu kadarcık mı? Devam... 3-Sadece 1 aylık taşıt kiralama; 225 milyon TL, 4-hizmet binası kiralama; 127 milyon TL, 5-hava taşıtı kiralama; 925 milyon TL, 6-personel servisi 340 milyon TL. 206 üniversite rektörlerinin yarıdan fazlasının altındaki en pahalı makam araçları için ödenenleri saymıyorum bile.

Bitsin artık... Daha devamı var; belediyelerin kiraladığı araç sayısını duyunca dudağınız uçuklar. Envanterini ben değil, bunlara kaynak aktaran bakanlık çıkarsın ve bütçe açığının neden trilyonları aştığını siz de görün, bilin, tepki verin, uyarın, talep edin. Açıkçası bu işler kuru genelgeyle olmuyor.

Bir de milletin bahçelerine gömdüğümüz paralar ve milletin valisinin altındaki “paranın satın alabileceği en pahalı makam aracı -18,6 milyon TL- ile caddelerde “itibar tasarrufsuz” müsrifler...

KKM kur farkı gideri ekonomik kalkınma desteklerini yakaladı

Naki BAKIR

18 Ağustos 2023 Cuma

Kur Korumalı Mevduata (KKM) son bir yılda bütçeden yapılan kur farkı ödemesi, aynı dönemde teşvik, destek, sübvansiyon şeklinde tüm alanlara yapılan stratejik önemdeki “ekonomik/mali transferler”in toplam tutarını yakaladı.

Bütçeden son bir yılda KOBİ’ler ve girişimciler, teknolojik ürünler gibi stratejik alanlara teşvik, destek ve sübvansiyon ödemelerinin toplamı 96,3 milyar lira olurken, KKM’ye kur farkı ödemeleri de 91,4 milyar liraya ulaştı.

“Teknolojik ürün tanıtım ve pazarlama”, “tasarım tescil”, “temel bilimler mezunu Ar-Ge personeli istihdamı”, “teknoloji odaklı sanayi hamlesi”, “üst fonlar ve girişim sermayesi fonları”na ise hiç aktarma yapılmadı.

Önceki ekonomi yönetiminin, dövizle yönelişi önlemek, “liralaşma”yı artırmak hedefiyle 2021 sonunda başlattığı ve birikimlerini TL mevduatta değerlendirenlere vade sonunda bankanın verdiği faizle kur artışı arasındaki farkı devletin ödeme taahhüdünde bulunduğu KKM’nin toplam hacmi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre 4 Ağustos itibarıyla 3 trilyon 282,4 milyar liraya ulaştı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın açıkladığı temmuz ayı merkezi yönetim bütçesi verilerine göre de bütçenin “ekonomik/mali transferler” kaleminde yer alan KKM’ye kur farkı ödemeleri Ağustos 2022-Temmuz 2023 dönemini kapsayan son bir yılda 91,4 milyar lira oldu. Aynı kalemde yer alan KOBİ’ler ve girişimcilere teşvikler, teknolojik ürün destekleri, bireysel emekliliğe devlet katkısı, çeşitli sübvansiyonlar gibi

çok sayıdaki alana son bir yılda yapılan ödemelerin toplamı da 96,3 milyar lira düzeyinde gerçekleşti.

Bütçeden ekonomik/mali amaçlı transferler (Temmuz itibarıyla son bir yıl; Milyon TL)	
Bireysel Emeklilik Devlet Katkısı	17.500,1
Yatırım Teşvikleri Kapsamında İstihdam Destekleri	3.783,8
Yerli Savunma Sanayii Ürünleri Finansman Desteği	2.073,4
Demiryolu Yolcu Taşıma Sübvansiyonu	2.034,4
Yatırım Teşvikleri Kapsamında Finansal Destekler	2.020,2
KOBİ ve Girişimcilere Hibe Destekleri	1.389,0
Evrensel Hizmet Haberleşme Giderleri	830,8
Yeraltı Kömür İşletmelerine İşçi Maliyetlerini Karşılama Desteği	577,9
KOBİ'lere Finansman Destekleri	374,8
Evrensel Posta Giderleri	341,7
Uzun Metraj Film ve Dizi Destekleri	40,2
Denizyolu Yolcu Taşıma Sübvansiyonu	29,3
Teknolojik Ürün Yatırım Destekleri	19,9
Rekabet Öncesi İş birliği Destekleri	1,9
Konut Hesabı Devlet Katkısı	1,1
Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destekleri	0,0
Tasarım Tescil Destekleri	0,0
Temel Bilimler Mezunu Ar-Ge Personeli İstihdam Desteği	0,0
Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Destekleri	0,0
Üst Fonlara ve Girişim Sermayesi Fonlarına Destekler	0,0
Ekonomik/Mali Amaçlı Diğer Transferler	65.256,2
KKM HARIÇ TOPLAM	96.274,6
KKM KUR FARKI ÖDEMESİ	91.425,7
TOPLAM EKONOMİK/MALİ AMAÇLI TRANSFERLER	187.700,3

Buna göre devletin merkezi bütçeden, para ile para kazanma esaslı rantıye faaliyeti olan bu uygulama kapsamında aktardığı tutar; yatırım, üretim, Ar-Ge, inovasyon, ekonomik gelişim, kalkınma gibi açılardan stratejik önem taşıyan ekonomik aktörler ve faaliyetlere verdiği desteklerin toplamını yakaladı.

Son 12 ayda bütçenin “ekonomik/ mali transferler” kalemi toplamda 187,7 milyar liraya ulaşırken, bu kaynağın yaklaşık yarısının, yatırım, üretim yapan, istihdam

gerçekleştiren aktörlerin ekonomik kalkınma faaliyetleri yerine rantiyeye kesimine gittiği dikkati çekti.

KOBİ'lere sembolik hibe

Bütçenin ekonomik/mali transferler kaleminden bireysel emekliliğe devlet katkısı olarak son bir yılda aktarılan tutar 17,5 milyar, yatırım teşvikleri kapsamında istihdam destekleri 3,8 milyar, yerli savunma sanayii ürünleri finansman desteği 2,1 milyar, demiryolu yolcu taşıma sübvansiyonu ile yatırım teşvikleri kapsamında finansal destekler yaklaşık 2'şer milyar, KOBİ ve girişimci hibe desteklerinin toplamı ise 1,4 milyar lira. Bu dönemde, evrensel hizmet haberleşme giderleri 831 milyon, yeraltı kömür işletmelerine işçi maliyetlerini karşılama desteği 578 milyon, KOBİ'lere finansman destekleri ise sadece 375 milyon lira oldu.

Son bir yılda “teknolojik ürün tanıtım ve pazarlama”, “tasarım tescil”, “temel bilimler mezunu Ar-Ge personeli istihdamı”, “teknoloji odaklı sanayi hamlesi”, “üst fonlara ve girişim sermayesi fonlarına desteklemeler” alanlarına ise herhangi bir aktarma gerçekleşmediği dikkati çekti.

Toplam yük 152 milyar

KKM ve kur farkı ödemesi (Milyar TL)		
	KKM Hacmi	Ödenen Kur farkı
Mart 2022	610,4	11,7
Nisan 2022	810,3	4,6
Mayıs 2022	904,1	4,8
Haziran 2022	1.039,7	16,1
Temmuz 2022	1.133,8	23,4
Ağustos 2022	1.277,3	15,0
Eylül 2022	1.400,8	9,3
Ekim 2022	1.462,9	6,7
Kasım 2022	1.471,4	0,0
Aralık 2022	1.415,3	1,0
Ocak 2023	1.406,8	1,5
Şubat 2023	1.551,8	0,6
Mart 2023	1.701,1	0,0
Nisan 2023	2.117,6	0,7
Mayıs 2023	2.498,7	1,6
Haziran 2023	2.739,4	20,6
Temmuz 2023	3.132,5	34,5
4 Ağustos 2023	3.282,4	-
TOPLAM KUR FARKI ÖDEMESİ	152,0	

Aralık 2021’de devreye alınan KKM uygulamasında ilk ödemeler, 3 aylık vade tercihinde bulunan hesap sahipleri için Mart 2022’de 11,7 milyar lira olarak gerçekleşmişti.

3, 6, 9 ve 12 ay vadeli olarak açılabilen KKM’ye bütçeden her ay yapılan kur farkı ödemeleri, ilgili vadede bankanın verdiği faizle dövizdeki kur artışı arasındaki farka göre değişkenlik gösterdi.

Kur artışlarının faiz oranını aşmadığı sadece Kasım 2022 ve Mart 2023’de kur farkı ödenmezken, kurların yükseldiği aylarda yüklü tutarda olmak üzere diğer aylarda sürekli fark ödendi. En yüklü kur farkı ödemesi ise uygulamanın 17’nci ayı olan 34,5 milyar lira ile bu yılın temmuz ayında yapıldı. KKM için uygulamanın başından bu yana yapılan toplam kur farkı ödemesi ise temmuz sonu itibariyle 152 milyar lira.

Mevduat KKM ile liralastı mı?

Kurları yükselten ve enflasyonu da tetikleyen “döviz hücumu”un önüne geçmek için 2021 sonunda başlatılan KKM’nin de dövizde endeksli bir enstrüman olması nedeniyle ekonomi çevrelerinde hâkim görüş, bunun döviz mevduatından farkı olmadığı yönünde. Ulusal parayı yabancı paraya endekslemenin, ulusal paraya güveni azalttığı ve KKM’nin her an yeniden dövizde yönelerek ekonomide şoklar yaşatabileceğine işaret ediliyor.

Ödenen kur farkının da özünde faiz olduğu ve bunun devletçe üstlenilmesinin kamu maliyesine gereksiz bir yük ve risk olduğu ifade ediliyor. Ekonomide liralışmayı artırma hedefiyle başlatılmasına karşın, mevduat hacminde yerli-yabancı para payı hesaplanırken, KKM yabancı para hanesinde değerlendiriliyor. Buna göre 4 Ağustos itibariyle 12,6 trilyon lira olan toplam mevduat hacminin, 3,3 trilyonluk KKM hariç tutulursa 4 trilyonunu TL mevduat ve KKM de ona dahil edilirse 8,6 trilyonunu döviz mevduatı oluşturuyor.

Böylece mevduat hacminde yabancı para ve yabancı paraya endeksli kısmın payı yüzde 68’e ulaşmış durumda. Aralık 2021 sonunda 5,3 trilyon lira olan toplam mevduat hacminin 3,4 trilyon lira ile yüzde 64’ünü yabancı para oluşturuyordu. Bu da mevduatta liralışma yerine “dolarizasyon”un arttığı anlamına geliyor.

Abdulkadir Selvi

AK Parti ve CHP'nin yerel seçim stratejileri

CHP'nin henüz gündeminde yerel seçimler yok.

Partinin gündeminde kurultay var. Seçim yenilgisinin ardından Ekrem İmamoğlu ile Kemal Kılıçdaroğlu arasında başlayan mücadele partiyi bir türbülansa sokmuştu. Ekrem İmamoğlu'nun rotayı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na çevirmesiyle Kılıçdaroğlu derin bir nefes aldı. Özgür Özel'in adaylığı ise Kılıçdaroğlu'nu tedirgin etmiyor. Eğer Özgür Özel aday olma cesaretini gösterirse Kılıçdaroğlu, yeneceği pehlivanla güreşip yeniden şampiyon olmayı tercih edebilir.

AK PARTİ'DE HAZIRLIK SÜRECİ

CHP, kurultay sürecini atlattıktan sonra yerel seçim hazırlıklarına başlayacak. Cumhurbaşkanı Erdoğan ise, yerel seçimlerin startını 28 Mayıs gecesi vermişti. AK Parti'de seçimler için ön hazırlıklar tamamlandı. Seçim İşleri Başkanı Ali İhsan Yavuz ile yerel yönetimlerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Yusuf Ziya Yılmaz MYK'ya kapsamlı bir sunum yaptı.

1- Eylül-ekim ayında aday tespiti için anket çalışması yapılacak.

2- 7 Ekim'deki kongreden sonra parti yönetimi yenilenecek. Yeni ekibin ilk sınavı yerel seçimler olacak.

3- Adayların erken ilan edilip seçim kampanyasının bir an önce başlaması hedefleniyor.

4- Cumhurbaşkanı Erdoğan yerel seçimlerde yine sahada olacak.

AK PARTİ'NİN ANKETİNDEN NE ÇIKTI

Bir süre önce AK Parti'nin 30 büyükşehirde anket yaptırdığını duyurmuştum. Erdoğan seçimleri yüzde 52 ile kazanmasına rağmen AK Parti'nin oylarının neden yüzde 35'e düştüğünü araştırıyor ama muhalefet seçimi kaybetmesine rağmen biz nerede hata yaptık, neden bu seçimi kazanamadık diye bir araştırma yaptırmadı.

Büyükşehirlerdeki anket çalışması tamamlanmış.

1- İlk sırada ekonomi çıkıyor. Hatta öyle ki yüzde 50 ekonomi, kalan diğerlerinin tamamı ise yüzde 50'yi oluşturuyor.

2- Değişim talebi.

3-Suriyeli sığınmacılar.

İSTANBUL'DA NE ÇIKIYOR

İstanbul'da ise bu başlıklara ilave olarak iki başlık daha öne çıkıyor:

1- Trafik sorunu.

2- Deprem ve kentsel dönüşüm.

AK Parti şimdi büyükşehirlerin fotoğrafını çekti. Eylül ayından itibaren bu kez belediye başkan adaylarıyla ilgili anket çalışması için sahada olacak.

STRATEJİLER YARIŞACAK

Henüz partilerin seçim stratejileri oluşturulmadı ama ilk ipuçları gelmeye başladı. AK Parti'nin yerel seçimlerde adı üstünde yerel seçim stratejisi uygulaması bekleniyor. CHP'nin ise yerel seçimleri iktidara karşı bir referanduma dönüştürme stratejisini tercih edeceği söyleniyor. İstanbul örneğinden hareket edersek Ekrem İmamoğlu, İstanbul seçimlerini Erdoğan'a karşı bir referanduma çevirmek isteyecek. Zaten ilk açıklaması, "Rakibimi biliyorum" olmuştu. Rakip olarak Erdoğan'ı gördüğünü ima ediyor. AK Parti ise Ekrem İmamoğlu'nun 5 yıllık icraatları ve "Ne vaat etti, neler yaptı", onun üzerine kuracak.

Ama dediğim gibi bunlar daha ilk ipuçları.

Asıl süreç adaylar belli olduktan sonra başlayacak.

AKŞENER 26 AĞUSTOS'TA NE DİYECEK

İYİ Parti Sözcüsü Kürşad Zorlu'nun, "Türk siyasetinde önemli bir başlangıç" olacağını açıklamasından sonra gözler Meral Akşener'in 26 Ağustos'ta yapacağı açıklamaya çevrildi. Türk siyasetinde önemli bir başlangıç yapacağına göre iddialı bir açıklama

olacak. Yoksa Meral Akşener, “Seçimleri kaybedersek parti genel başkanlığını bırakacağım” mı diyecek şeklinde tartışmalara konu oldu.

KENDİSİ YAZIYOR

Akşener’in konuşma metnini bizzat kaleme aldığı söyleniyor. “Üzerinde çalışıyorum” demiş. Kurultay konuşmasını da bizzat kendisi yazmıştı. Dilerim öyle olmaz. Çünkü o felaket bir konuşmaydı. Seçimden sonra partisine moral ve motivasyon vermesi, siyasi olarak bir istikamet çizmesi beklenirken partilerle hesaplaştı, CHP ile köprüleri attı. Yani oturup ben nasıl yanlış bir konuşma yapacağım diye çalışsa ancak o kadar başarılı olurdu.

SEÇİMLERE TEK BAŞINA

Meral Akşener’in 26 Ağustos’ta İYİ Parti’nin bundan sonra yoluna kendi başına devam edeceğini açıklaması bekleniyor. “Yerel seçimlere kendi amblemimizle ve kendi adaylarımızla gireceğiz” diyeceği söyleniyor. Ama bu Kürşad Zorlu’nun iddia ettiği gibi, “Türk siyasetinde önemli bir başlangıç” olmaz. Tam aksine büyük beklenti oluşturduktan sonra büyük hayal kırıklığına neden olur. Yüzde 1 oyu olmayan Ahmet Davutoğlu bile yerel seçimlere kendi adaylarıyla gireceklerini açıkladı. Seçim yaklaştıkça hangi ittifakların peşinde koştuklarını göreceğiz. Meral Akşener’in de yerel seçimlerde il bazlı ittifak yapabileceklerini söylemesi bekleniyor. Özellikle İstanbul ve Ankara’da CHP ile Mersin, Adana, Antalya, Muğla, Samsun, Manisa gibi bazı illerde ise CHP’nin İYİ Parti’yi desteklemesi formülü üzerinde duruluyor. Bu da yine Türk siyasetinde önemli bir başlangıç olmaz. Hatta çok sıradan olur. Çünkü ittifaklar siyasetin rutini oldu.

SÖZÜN AĞIRLIĞI

Dikkat ediyor musunuz? Siyasetçilerin sözlerinin ağırlığı kalmadı.

Bunu en çok tüketenlerden biri de Meral Akşener oldu. O kadar iddialı çıkışlar yaptı ki, icraata gelince tam tersini yaptı. Kumar masasında oturmam diye kalkıp 72 saat sonra oturması gibi. HDP’nin olduğu yerde biz olmayız deyip HDP ile birlikte Kılıçdaroğlu’nu ortak cumhurbaşkanı adayı yapması gibi.

Bu örnekleri çoğaltabiliriz. Ama konumuz bu değil.

ÜÇÜNCÜ YOL

Kulağıma gelen yeni bir söylenti ise Meral Akşener’in 26 Ağustos’ta “Üçüncü Yol” çıkışı yapacağı yönünde. Üçüncü yol ne? Meral Akşener bunun ilk işaretini seçimlerden sonra milletvekilleri ile yaptığı toplantıda vermişti.

“Belediye başkanlığını kazanmak kadar Türkiye genelinde alacağımız oy da önemli olacak. Yüzde 10’u yüzde 15 yapabilirsek AK Parti’nin alternatifi olabiliriz. Üçüncü yolu açabiliriz. İYİ Parti üçüncü yoldur” demişti.

‘MAHKÛM DEĞİLİZ’ ÇIKIŞI

Akşener’in Türk siyasetinin AK Parti ve CHP arasına sıkıştığını söylemesi, İYİ Parti olarak Türkiye’nin alternatifinin sadece AK Parti ve CHP’nin olmasına itirazları olduğunu belirterek, “Türkiye alternatifsizdir değildir. Türkiye iki kutba mahkûm değildir. Biz Türkiye’ye üçüncü yolu öneriyoruz. Türk milliyetçilerini üçüncü yolda buluşmaya davet ediyoruz” demesi bekleniyor.

BAHÇELİ’NİN ÇAĞRISI

Meral Akşener, 26 Ağustos’ta Türk milliyetçilerini ‘üçüncü yol’da buluşmaya davet etmeye hazırlanırken, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli’den bir çıkış gelmişti. Bahçeli, CNN Türk’te “Gece Görüşü” programında Hande Fırat’a gönderdiği mesajda, “Çağırdık dönmediniz yuvaya, yerel iktidarda komşu olalım ülke hayrına” diye çağrı yapmıştı.

DAĞ FARE Mİ DOĞURACAK

Bahçeli yaptığı açıklama ile Akşener’in, 26 Ağustos’ta yapmayı planladığı çıkış öncesi ön almış ve hamle üstünlüğünü ele geçirmişti.

Bakalım Meral Akşener, 26 Ağustos’ta Bahçeli’nin hamlesine karşılık verebilecek mi? Kürşad Zorlu’nun iddia ettiği gibi Türk siyasetinde önemli bir başlangıç yapabilecek mi? Yoksa dağ fare mi doğuracak...

Esfender KORKMAZ

Ekonomik kriz algıyla çözülmez

Öteden beri siyasi iktidar, ekonomik ve sosyal alanda ortaya çıkan sorunları dış güçlere bağlıyor. Bugünkü enflasyonu da Sayın Cumhurbaşkanı “*Küresel krizlerin ülkemize etkisinden kaynaklanan hayat pahalılığı*” olarak tanımladı. Ama ortada küresel bir kriz yok.

Söz gelimi ABD’de Temmuz 2022’de TÜFE oranı 9,1 oldu. FED faizleri artırdı, TÜFE oranı da 2023 Temmuz’unda yüzde 3,2’ye geriledi.

Bizim gibi gelişmekte olan bir ülke olan Brezilya’da 2022 Mayıs ayında TÜFE oranı yüzde 12,13 oldu. Brezilya faizleri artırdı, TÜFE oranı 2023 Temmuz ayında yüzde 3,16’ya geriledi. Dahası bu ülkeye bir yıl içinde 91 milyar dolar yabancı yatırım sermayesi girdi.

G-20 ülkeleri içinde, Arjantin kriz yaşadı. IMF’ye gitti. TÜFE yüksek ama Temmuz ayında aylık TÜFE bizde 9,49, Arjantin’de 6,20 oldu. Bizde açıklanan işsizlik oranı yüzde 9,6 Arjantin’de 6,9’dur.

Küresel GSYH geçen yıla göre birkaç puan düştü. Ama bir kriz, eksi büyüme yok. Yani dünyada kriz yok ki, bizi de etkilesin. Biz faiz sorunu nedeni ile ekonomik istikrar sorunu, büyüme, işsizlik olarak dünyadan ayrıştık.

IMF’nin 2023 büyüme tahmini, gelişmekte olan ülkeler ortalaması olarak yüzde 3,7; bizim için ise yüzde 2,7’dir. Enflasyon tahmini ise G.O.Ü’ler ortalaması yüzde 5,2 , bizde ise yüzde 58’dir.(Aşağıdaki tablo.)

2023 MAKRO EKONOMİK GÖSTERGELER			
	BÜYÜME	ENFLASYON	İŞSİZLİK
DÜNYA	2,7	6,8	5,3
G.O.Ü.	3,7	5,2	----
OECD	-----	6,1	4,8
ABD	1,6	3,2	3,5
BREZİLYA	2,8	3,2	8
MEXSİKA	2,1	4,4	2,7
ENDONEZYA	5,7	3,08	5,45
ARJANTİN	1,3	113,4	6,9
TÜRKİYE	2,7	47,83	9,6

İçeride enflasyonu CHP yarattı... Hatta Allah'tan geldi diyenler, elbette kolayca dış güçlere inanır. Ama piyasa inanmaz. Mamafih algı yaratarak siyaset yapmak, özellikle sermaye için güven sorunu oluşturdu. Türkiye'nin en fazla ihtiyacı olan yabancı yatırım sermayesi artık gelmiyor, tersine yerli sermaye de çıkıyor. Siyasi iktidar sermaye çıkışını yasaklarla çözmeye çalışınca, daha çok güven kaybediyor.

Siyasi iktidar algı yaratmak yerine, kendi dönemi olan 2006 ve 2007 yıllarında Türkiye'ye her yıl 20 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım sermayesi giriyordu. Neden şimdi 2022 yılında 6 milyar dolara geriledi? Siyasi iktidar eğer krizi çözmek istiyorsa bu soruya cevap aramalıdır.

2022 yılında gelişmekte olan ülkelere giden yabancı yatırım sermayesi 916 milyar dolar, Türkiye'ye gelen 6 milyar dolar. O da vatandaşlık için gayrimenkul alanlardan kaynaklanıyor. (Aşağıdaki tablo.)

DOĞRUDAN KÜRESEL YABANCI YATIRIM SERMAYESİ			
	2021 MİLYAR DOLAR	2022 MİLYAR DOLAR	YÜZDE DEĞİŞME
DÜNYA	1 478	1 295	-12
GELİŞMİŞ ÜLKELER	597	378	-37
AVRUPA	51	-107	
KUZEY AMERİKA	453	338	-26
GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER	881	916	4
AFRİKA	80	45	-44
LATİN AMERİKA	138	208	51
ASYA	662	662	0
TÜRKİYE	9	6	-33

Özet olarak, doğru ve yolunda giden ekonomi için kimse algı yaratmak ihtiyacını duymaz. Bu nedenle algı yaratarak politika yapmak hem istikrar getirmez, hem de daha çok güven kaybına neden olur.